

Soppenes planet

Håvard Kauserud

Soppriket: historien om hvordan soppene erobret jorda

Oslo: Pitch forlag, 2021

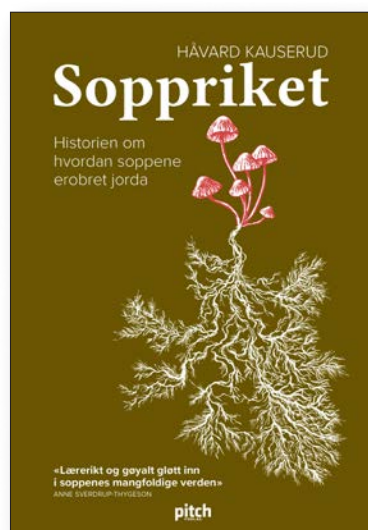
226 s.

ISBN 9788284340043

Michael 2022; 19: 409–10.

Pier Antonio Micheli (1679–1737), hoffbotaniker for Cosimo III de' Medici (1642–1723), regnes gjerne som grunnleggeren av den moderne sopplæren (mykologien). Svært mye har skjedd siden hans tid, og *Soppriket* gir et fascinerende innblikk i fagets utvikling og nåværende status. Bøker om soppenes fruktlegemer spretter nærmest opp som paddehatter, men utgivelsen av en norsk populærvitenskapelig mykologibok – som skisserer hele bredden av faget – er en begivenhet.

Språket er lett og ledig, til tider tørrvittig, og teksten brytes opp av enkle, men stilige illustrasjoner i svart-hvitt. Det hjelper: innholdet er nemlig tettpakket med naturvitenskapelige høydepunkter, kulturhistoriske perler og tilnærmet filosofiske gullkorn. Teksten er imponerende grundig og gjennomarbeidet, og vitner om stor kunnskap og oversikt over soppenes opphav, livsprosesser og innflytelse, på godt og vondt. Skal man få med seg alle poengene og detaljene, må boken leses langsomt. Hvis man gjør det, utfoldes intet mindre enn en ny dimensjon: verden sett fra soppenes perspektiv.



«Mykologer er ofte kjent som eksentrikere [...]», skriver forfatteren Håvard Kauserud (s. 51), som er professor ved Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo. Det er imidlertid ingen grunn til å betrakte mykologien som et kuriositetskabinett. Faget bør snarere oppfattes som et sentralt element i den naturvitenskapelige dannelsesprosessen, og hadde uten tvil fortjent mer oppmerksomhet, ikke minst i medisinstudiet. Å si at soppene har medisinsk relevans, er en underdrivelse. De utgjør et apotek som rommer våre farligste toksiner og mest potente legemidler, inkludert penicillin, ciklosporin, psilocybin, ergotamin og lovastatin. Mykobiomet – som legen Olav Johan Sopp (1860–1931) så poetisk omtalte som «Sop paa levende Jordbund» i tittelen på sin doktoravhandling – kan vise seg å være puddelens kjerne ved en rekke sykdommer med hittil ukjent etiologi.

Soppriket klarer å overbevise leseren om at soppene «[...] har en avgjørende hyfe med overalt i naturen» (s. 217). Lenge leve mykokratiet!

Jørgen Valeur
jorgen.valeur@lds.no

Jørgen Valeur er spesialist i indremedisin og i fordøyelsessykdommer, ph.d. og jobber som fagansvarlig overlege i gastroenterologi og leder av Unger-Vetlesens Institutt ved Lovisenberg Diakonale Sykehus.